

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felélős szerkesztő:

Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez Intendánsok

A hármás szövetség. Épen 35 esztendeje, hogy megkötötték. Születésnapja 1879 október 7. Andrássy Gyula gróf és a német vaskancellár a szerzői. A berlini kongresszus megváltoztatta Európa térképét, a sanstefanoi szerződés több pontját hatályon kívül helyezte s utját vágta Oroszország álmáinak. Persze a következmény nem maradt el, Oroszország megkérősitva érezte magát s nem nyugodott, míg nem szövetségest keresett a franciában ellenük. A berlini kongresszus határozatainak biztosítására, állami érdekünk javára védő és dacsövetségre léptünk Németországgal. Itália csatlakozása csak növelte tekintélyünket s így hárman 35 éven át biztosítéka voltunk Európá békéjének. Voltak a szövetségnek kemény napjai. Így a marokkói krízis, az annexióval összefüggő ügyek, a balkán-háboru, az albán-kérdés. A tűzpróba csak jobban összeforrasztott bennünket s ha az európai konstelláció kiélesedéseivel nem sikerült is a háborut elkerülni, a hármás szövetség az, mely Németországot mellénk állította, mely Olaszországot a semlegességre utalta. Hol volnánk ma tisztán magunkra hagyatkozva? A mindig élesedő szláv törekvésekkel szemben tehetetlenül véreznénk el. Most pedig a mi és szövetségeseink katonái és ágyúi Varsó falánál arról beszélnek, hogy még mindig számottevők vagyunk. Idősb Andrássy Gyuláé az érdem, hogy biztosította a magyarság meg a kettős monarchia fennmaradását. A történelmi események szolgáltattak neki igazságot.

Ki győz a háboruban?

A háborut nem a fegyverek, hanem a jellemek nyerik meg. A jellem a vallásosságon alapul. Ugy-e a német minden titáni munkába Isten nevében kezd és minden herkulesi munka után első szava a nagy császárnak: Istené a hála és a dicsőség! Miféle jelent ez? Jelenti azt, hogy a vallásosságban van a jellemzilárdság, az akarat-erő, az egoizmus legyőzése, a nemeslelkület, az áldozatkészség. A vallásos ember jó katona, mert sziklaszilárd erkölcsi alapon áll. A vallástalan léha, önző, irigy s következtetékép, ha arra kerül a sor: gyáva is, mert eszményekért (Isten, haza, szabadság) megsemmisülni nem mer. A benső-vallásos érzés híján levő ember csak egoisztikus hajlamainak kielégítése felé törtet s így szükségképen jut el az erkölcsi parancsok áthágásához. Most a csatatéren s a háboru alatt egyebütt is, millió erkölcsi parancs van. Vigyázzatok, imádkozzatok, hogy legyen erőtök a parancsokat teljesíteni, hogy ne kelljen lesütött szemmel bujkálnotok a bátrak tekintete előtt.

A háborut a jellemek nyerik meg. A 42-es mozsarat is hazaszerető jellem találta fel.
A csodálatos U 9. parancsnoka is csak

vallásos ember lehet! A Zenta parancsnoka és matrócai csak vallásos emberek lehetnek; olyan erkölcsi erőt csak a vallás adhat.

A balga belgák erkölcsstelenek voltak; ez okozta vesztüket.

Az önző angol, a rideg kalmár pénz-zelel akar győzni, erkölcsstelen kapzsóság vezet. A német mozsarak, a Zeppelinek bombái majd fülükbe zugják, hogy a becsület nagyobb érték, mint a fontsterling.

A züllött frankok most látják, hogy a vallástalan nemzet oldott kéve. Az orvta-madókra sújtásra emelt német ököl majd kiveri belőle a konkolyt.

A muszka „sok lud“-ságában bizakodik, de megtanítják rá, hogy mi nem vagyunk disznók, mint ahogyan az az ő pártfogoltja, a gyilkosságokon épült Szerbia. Amely most végsőt hörög; a disznók hazája.

Alázd meg magad Isten előtt, tisztítsd meg lelkedet az egoizmus ködétől és diadalmas lesz a te fegyvered és győzelem kalaszát duzzasztja a te kihulló véred.

A Megváltó hite és bizodalma, a Krisztus lelki ereje vezéreljen és a haza mentve van másik ezer évre.

Jer a templomba, hogy bátran mehess a csatatérre!

Pici, fehér vánkós...

Pici, fehér vánkós édes ölelése,
Habkőnyű takaró selymes zizegése
Boldog álmot hint a sebesülthe szépen,
Mig piros vér tör át a gondos kötésen.

Édes anyját látja galambósz hajával,
Amint édesgeti kedves suttagóssal:
— Nem baj egyetlenem... megsegít az Isten!
Ó a reménységem, mindig benne hittem.

Mig a harcban voltál, érted imádkoztam,
Ifjú életedért buzgón fohászokdaltam.
Látod, megsegített, ... nem súlyos a sebed,
Nézd csak! itt is... ott is milyen szépen heged.

Hadd nézzek arcodba!... Nincs ugyan rajt rózsza,
De a haloványság is tűnik már róla.
Minek is a rózsza!... Majd gyújt rája lángot
Nagy lelkesüléssel, ha vivid a sáncot!

Nem tartalak vissza, hisz úgy sem tudnánk,
Bárhogyan szerettek, bárhogyan sajnállak,
Egyetlenem, kincsem, telkem szép virága.
Mindenek közt első hazám szabadsága!

... Felébred a beteg s miként száll az álma,
Éppen úgy élénkül szeme tűz sugarára.

... Itt az édes anyja!... Nézi, egyre nézi...
S foly a nagy szeretet, csók a csókot éri.

Pici, fehér vánkós édes ölelése,
Habkőnyű takaró selymes zizegése
A sebesült vitézt takargatja szépen...
S fölötté uj csillag tündöklök az égen...

MÓZNER FERENC.

A Dolomitok országából.

(Utí napló.)

Irta: Dorsoduro.

XI.

Elérünk egy csinos, barátságos faházhoz. Az ut mellel van közvetlenül, kíváncsian betekintünk szép tiszta szobájába, mire kijön egy jóképű német s invitál bennünket befelé, nézzük meg már az ő tanyáját. Végre is bemegyünk. Egy terras fele nyulik a ház tulsó oldalára, le a völgynek, s innen a bejárás a konyhába, hol a tűzhelynél egy fiatal leány forgolódik, készíti az ebédet, mert csak most jöttek haza Cortinából, hova minden vasárnap bejárnak templomba. A konyhából nyilik azután a nagy tágas szoba, gerendái szépen kifaragva, a mestergerendára bevésve:

Wir Menschen sind hier fremde Gas,
Und bau'n doch unsre Häuser fest;
Doch wo wir solten ewig sein,
Da bauen wir zu wenig ein.

A tiszta szoba közepén asztal kecskelábakon; körülötte faragott székek, támláikra a tiroli cimere

és a piros-fehér zászló festve; a sarokban nagy banyakemence, melynek peremén egy-néhány kancsó és bögre, körülötte padka. A szoba alatt le a völgynek az istálló, padlása még emeletnyi magasra húzva, szénával telve. Mig körül nézünk, megkésztült az ebéd. Bejön a család: a szülő, három férfi s egy leánygyermek. A leves (tej) már az asztalon van, de még nem ülnek le, előbb a szemben levő falon függő nagy fekete feszület alá csoportosulnak, a mama és a leány le is térdepelnek s a családifő után mormolják az imát. Azután helyet foglalnak, az asztalfőn ketten az apa és anya egymás mellett; az asztal végén a leány, oldalt a fiuk. Kanalaznak a közös tálból, mely egykettőre ki is ürül. A leány kiviszi a tálat s hozza be helyette a másikat tele párolgó gombóccal. A kályha válláról villákat ad mindeniknek; sőt ezt már tányérokól eszik. Mikor az utolsó gombóc is eltűnt, jön a harmadik fogás, a „Blenten“, ezt már tányér és villa nélkül eszik, csak úgy kézzel.

Valami tészta féle, hasonlít a maléhoz. Ezt is elfogyasztják az utolsóig, anélkül, hogy egy szőnyit is beszélgetnének. Akkor a leány kiszalad s telek alatti forrás vizéből hoz egy kancsóval. Előbb az anya, azután az apa, akkor a fiuk, végül a leány iszik a kancsóból. Akkor egészségére kívánnak összecsókolódva; a leány arcát megveregetik, meglegedésüket fejezve ki, majd megint a feszület alá állnak s mormolják a közös háládó imát. Azután az egyik fiu citerát vesz elő s hallgatjuk a szebbnél szebb tiroli nótákat. Irigylésre méltó az ilyen családifő, szeretteivel együtt a legteljesebb igaz, tisztas fényben ragyogó családi boldogságban, meglegedettségben.

Bucszunk fölük; kacsónjuk, hogy a lakásokban megpihenhetünk; ők nehezebbek, hogy

A háborút nem a fegyverek, hanem a jellem nyeri meg. A jellem vallásosság alapul.

Ugy-e a német minden titáni munkába Isten nevében kezd és minden herculesi munka után első szava a nagy császárnak: „Istené a hála és a dicsőség!”

HIVATALOS RÉSZ.

Halózáás. Ürményi Kiss Gyula, somogyfajsi plébános f. évi október hó 18-án életének 66-ik, áldozásának 43-ik évében elhunyt. R. i. p.

Ideiglenes administrator. A somogyfajsi plébánia lelki és anyagi ügyeinek ideiglenes vezetésével Berkenyész István kaposvári káplán bízott meg.

Pályázat plébániára. A somogyfajsi plébánia javadalmára a pályázati határidő f. évi október hó 31-én jár le.

Pályázat. Mult számban közölt bakony-szombathelyi (Veszprém.) főkegyház, róm. kath. osztatlan iskolánál tanítói választás november 10-én lesz. Iskolaszék.

Pályázat. A kecsenyi róm. kath. iskolánál szervezett osztálytanítói-állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: törvényszerű fizetés, melyből 100 koronát a politikai község fizet, modern, új kőszobás lakás, konyhával, kamrával, külön fűskamra, padlás és kő-pincé helyiség s valamint a törvényszerű kert. Köteles a kijelölendő osztályokat tanítani, külön díjazás nélkül az ismétlődő oktatásában s esetleg a kántoriakban segédkezni, a gyerekeket templomba elkísérni, a Gondviselés egyházmegyei tanítói nyugdíjintézetbe belépni. Okleveles férfitanítók kérvényüket az orosztonyi plébánia-hivatalhoz — posta Orosztony Zalam. — küldjék. Választás október 31-én reggel 8 órakor. Utazási költségek meg nem térítetnek. Az állás november 4-én elfoglalandó.

A cisztercita-rend jubileuma. A magyar cisztercita-rend tanítói tevékenységének centennáriumát üli ebben az évben. 1814-ben kezdte meg a rend szélesebb körben áldásos nemzetnevelői munkásságát.

A cisztercita-rend már korán elterjedt hazánkban; az első magyar apátság Czikadoron már 1142-ben létrejött. S csakhamar egyre-másra épültek újabb monostorok. A ciszterciták a vallási és erkölcsi eszmék szolgálása mellett társadalmi és nemzetgazdasági tevékenységet is fejlettek ki és hazánk művelődésének megalapozásában hatható-

nem osztoztak meg velük ebédjüket. Minden jót kívánva elválnak, megyünk tovább. Utunk innen kezdve mind meredekebbé válik; alattunk mély völgy, melyben a Felizon vize mormol. Felettünk Peutlestein várának romjai; a hatvanas években rombolták le azzal a szándékkal, hogy helyébe modern erődívenyt építenek, de úgy látszik megdöntötték Bécsben a dolgot, mert a terv abban maradt.

Fárasztó ut után, gyönyörködve a Tre Croci (1820 m.), Monte Cristallo (3200 m.), Piz Popena (3143 m.), Monte Cristallino (2786 m.), Croda Rossa (3148 m.), a Pomagagnon (2456 m.) és a Cresta Biancaban (2929 m.) beérünk Ospitale-ba (1474 m.), hol az első vendéglőben pihenjük ki magunkat. Uzsonnázunk, frissen fejt jó tejet, kálaccsal. Elibénk teszik a vendégkönyvet, sértésnek veszik, ha nevünket meg nem örökítjük. Persze a sok név mellett szellemes és szellemtelen röppentyűk. Egyik azt írja lakonikus rövidséggel:

Das Land Tirol
Gefiel mir wohl.

A másik (ez bajor lehetett) mindennel meg van elégedve, csak egyben szenvedett hiányt: hol a jó sór, kéri.

A könyv utolsó lapján meg plane oly sorok, melyről a vendéglős nem tudhat, mert különben — azt hiszem kitorólné:

Lauter Geher, lauter Mommer,
Immerfort den ganzen Sommer;
Vagabunden, Vagabunden,
Aller Tage, aller Stunden
Rücken an in grossen Schaaren,
Wolf der Himmel uns bewahren!

san résztvettek. Mátyás király halála után az országos romlásnak a rend is részese lett, az apátságok hanyatlásnak indultak, jött a mohácsi vész, a hitújítás, majd meg a török hódoltság, amely a cisztercitákat jó egy évszázadra kiszorította hazánkából.

A magyar apátságokat az ausztriai apátságok keltették új életre. 1699-végén Zircz és a porosz-sziléziai Heinrichau egy apát alá került. A munkát a birtokok visszaszerzésével és rendűbehelyezésével megindult. II. József ezt a rendet is eltörölte, a zirczi apátságot azonban életben hagyta. I. Ferenc 1802-ben visszaállította a pilisi és szántói apátságot. Az egységes munka érdekében mind erősebbé vált az óhaj, hogy a független apátságok egyesüljenek. Az egyesítés 1814-ben történt meg.

Ettől kezdve új korszak köszönt be a rend életébe. A tagok előtt császári pápens egész teljességében megnyitja a közoktatás mezejét és csakhamar új gimnáziumok létesülnek, melyek erős várai a magyar nemzeti keresztény művelődésnek. 1878-ban a szentgotthárdi apátságot is hozzácsatolták az egyesített apátságokhoz. A rend az elmúlt évszázadokban megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar kultúrának, fenntartotta és ápolta a magyar érzést, nagyban hozzájárult irodalmunk kifejlődésének munkájához és a lelkipásztorokodás, valamint a tudomány művelésében is kivette a maga részét és örökre beírta nevét a magyar szellemi élet történetének lapjaira. A rendnek Magyarországon jelenleg 186 tagja van. Apátja: dr. Békefi Remig. A tagok közül 1 címzetes apát, 128 áldozó pap, 14 egyszerű fogadalmas növendék, 28 ifjabb növendék, 16 novicius. A rendtagok közül 3 egyetemi ny. r. tanár, 2 a Magyar Tudományos Akadémia tagja. A gimnáziumi tanügy terén 70 működik, lelkipásztorokdással 19 foglalkozik, 4 teológiai tanár, 18 teológiai doktor, 29 bölcsészeti-doktor, 97 pedig okleveles középiskolai tanár.

Háziezredünk dicsérete.

Levelet irt ezredes ur Weeber a veszprémi polgármesternek. Egyszerű, hivatalos, peccéses a borítékja. Jó hírrel, szépséggel, dicsőséggel teli a tartalma. Kicsiny a boríték, rövid a tartalom, mégis belefért egy ezred diadalal koszorus zászlója, belefért egy ezred büszkesége, dicsősége...

Elibénk állítja ez a levél a mi 31-es honvédeinket hadiútra készen. Szemükben a bátorság tüzevel, ajkukon riadós nóták lelkesítő dallamával, szívükben lobogó hazaszeretettel... Keblükön virág, csakójukon bokréta s a kísérők, a tőlük bucsuzók szemében a meghatottság, a féltő szeretet, a visszatartatlan elérzékenyülés csillogó gyöngye. Lelkünk patyolatos gyengédségével körülövezve bocsájtattuk őket a harcmezőre. S mentek bátran, boldogan, rákészőlással hősi halálra, diadalra. S ime, visszajövetlük előtt elküldik a szép hírküvet, hősieségüket, diadalukat.

Vitéz vezérük maga fűzi homlokukra a babéjt. S mi gyönyörködve, boldogan szemléljük ezt a hősöket illető babékoszort s mély megilletődéssel csatlakozunk Veszprém város tanácsának öröméhez, lelkesedéséhez s áldást esdő jókívánataihoz. Weeber ezredes levele így hangzik:

Nagyságos Polgármester Ur!

Betegem, ideiglenes tartózkodásra, a harc-térről ide érkezve, felhasználom ezen alkalmat arra, hogy Nagyságodnak tudomására hozzam, miszerint a veszprémi 31. honv. gyalogezred augusztus hó 28-án az Uhnov melletti harcban tüzkereztségen átesett. Ezen ütközetben oly vitézzül harcolt, hogy magatartása az ütközet lefolyására döntő befolyással volt és nemcsak az egész hadseregben, de magas helyen is általános elismerésben részesült. Legénysége 11 ezüst vitézségi érremmel lett kitüntetve. Dyniska, Podkajce, Czerkossy, Magiczow, mind meg annyi nevek, melyek aranybúttal lesznek az ezred történelmébe belevésve.

Amidőn szerencsém van ezen tényt becses tudomására hozni, egyszermind azon meggyö-

ződéssemek adok kifejezést, hogy Veszprém városa a jövőben is csak dicsőt fog ezen derék ezredről hallani.

Teljes tisztelettel maradok hive

Veszprém, 1914 X/15. Weeber, ezredes.

Komjáthy László polgármester örömmel tolmácsolja az ezredparancsnok dicséretét a városi tanácsnak s bemutatta az alábbi szöveget, mint választ az ezredes ur levelére.

Veszprém város tanácsa örömmel és hazafias lelkesedéssel értesül háziezredünk hősies és önfelelőző vitézségéről és legmelegebben üdvözli a hős ezredet és annak hős ezredesét.

Isten áldását kéri fegyvereikre s kéri a Mindenthatót, hogy hős ezredünket segítse és támogassa a haza védelmében teljesített legszentebb munkásságában.

Most az élőknek...

Millió és millió magyar ajkán egybeforr a háboru idején a busongó ének szava: Boldogaszszony anyánk, régi nagy Patrónánk, nagy inségben lévén így szólit meghazánk... „Nagy inségben lévén” ezen szavak beismerése azon nagy nyomorúságnak, amely a háboru nyomában fakadt. Kenyeret kereső családapák is nagy számban mentek a háboruba, hátrahagyva vigasztalan özvegyet és árva gyermekereget.

A Jeruzsálemből Jerikóba vezető uton egy szerencsétlenül járt ember feküdt sebekkel borítva és az az egy ember talált irgalmas szamaritánust. A háboru sok sebet ejtett; megnövekedett a sebesültek száma, tehát növekedék meg az irgalmas szamaritánusok száma is.

Az irgalmas szamaritánusok dolgoznak; éhséget csillapító és sebeket gyógyító szereket és orvosságot nyújtanak. A nyugodni sohasem tudó felebaráti szeretetnek tág tere nyílt. A felebaráti szeretet jegyében dolgozó és mélyen érző jó lelkek a társadalomnak a háboruval kapcsolatos ügyek iránt ezideig nyilvánított meleg érdeklődése mellett is aggódnak, hogy vajjon képesek leszünk-e legalább a tátongó sebeket enyhíteni, gyógyítani; aggódnak azon, hogy vajjon lesz-e a társadalomnak akkora szíve, mint a mekkora a szegénység, a nyomor.

Ujságokban egymásután jelennek meg cikkek, amelyek most a legnagyobb fokú takarékos-ságot ajánlják. A fényűző, a pazarlóan költséző, az igényeket folyton növesztő, az örökös vigaszt hirdető irányzat elé áll az irgalmas szamaritánus ruhájába és lelkületébe öltözött felebaráti szeretet és bátran kiáltja el a szót: Megállj! Állj meg, nézz körül, nyisd ki szemeidet, nyíljék meg szived is! Eléd áll az édes magyar haza és kér téged, hogy a felebaráti szeretet ajándékát tedd le oltárára. Előtted áll az édes haza, amely bölcsődet ringattá, amely áldásaival elhalmozott, amely kulturát, vagyont, jobb módot, előkelő állást adott neked.

Hazafias ünnepélyeken annyszor lobbant lángra honfiumi szived; a hazafias felbuzdulások alkalmával úgy érezted, hogy életedet is áldozatul tudnád hozni a haza oltárán. Ime most elérkezett az idő, amikor többi magyar testvéreiddel együtt mondhatsz: „Életünket és vérünket!” Ha oly sok testvérünknek életét is áldozatul kell hoznia a hazáért, akkor az életnél kisebb javak — aminő a pénz, a gazdagság — könnyebben hozhatók áldozatul.

A háboru sok áldozatot követel és takarékos-ságot az egész vonalon. Okos takarékos-ság mellett több fog jutni a haza oltárára. Az evangélium elbeszélése szerint Lázár nővére, Mária drága nárdusz kenetet hozott és Jézusnak fejére öntötte. Ekkor némelyek azt mondták: Mire való e vesztegetés. Judás pedig azt mondotta: Ezt a kenetet eladhatták volna 300 tizesen felül és a szegényeknek oszthatták volna. Az irigység, a főségyenség, a kapzsiság szólt Judásból és a többiekből. Belőlünk nem

az irigység és fősვნység beszél, amikor Minden-szentek ünnepe előtt azon fényűzés ellen szólunk, amelyet november 1-én az irtalmas felebaráti szeretet nevében a sironok kifejtettek.

Ha valamikor, hát most a háboru idején különösen hangoztatjuk a drága koszoruk és a fényes kivilágítások láttára: Mire való e pazarlás? A drága koszoruk árán mennyi téli ruhát lehetett volna készíteni katonáink számára; a pazar kivilágítások mérséklésével a szeretetnek a haza oltárán még mindig gyengén pislogó mécsesét mily hatalmasan lehetne élesíteni. Eszünk ágában sincs, hogy a halottakról való kegyeletes megemlékezés ellen szóljunk. Tudjuk azt is, hogy a szeretet szívesen és bőségesen hoz áldozatot. Mégis ma az áldozatos szeretet annyi oldalról van igénybe véve, hogy attól lehet tartani, hogy az anyagi források kimerülnek.

Azért is a sironok feldisítésénél és kivilágításánál győzzön a takarékoság okos elve. Így kedves halottjaink nem fognak rövidséget szenvedni; a tisztító tűzben szenvedő, testvéreinkért nem lesz kisebb a kegyeletes megemlékezés, egyúttal pedig a puskaüzben levő testvéreinkkel szemben is leróhatjuk a szeretet kötelességét. A vpsgyűrkön e felírás olvasható: Pro patria. Érvényesüljön a takarékoság elve Mindenszentek ünnepén az egész országban, hogy minél nagyobb összeg legyen följárlható „a hazáért”. Engelhardt Ferenc.

Felszólalás a választók ideiglenes névjegyzéke ellen.

Tények igazolják, hogy egyes vármegyékben, vagy választói kerületekben az új összeírás után kevesebb képviselőválasztót vettek jegyzékbe, mint amennyi azelőtt volt.

Hogy milyen körülmények idézték elő ezt a nem várt eredményt, nem akarjuk felsorolás tárgyává tenni, de mindenesetre oka ennek maga a törvény s oka a háborus állapot, amelynek következtében a polgárok százezrei nincsenek abban a helyzetben, hogy jogukat érvényesítsék. Az ideiglenes választói névjegyzékben tehát kétségek nélkül igen sok helyen nagy hézagok és hiányosságok fognak jelentkezni. Ezeket beföltetni, a hiányokat pótolni kötelességünk nekünk, akik itthon vagyunk. A választói törvény módját nyújt arra, hogy a harctéren levők jogait is érvényesítsük az ideiglenes összeírásnak esetleges hibáival szemben. A törvény szerint ugyanis az ideiglenes névjegyzék, valamint a kihagyottak névsora közszemlére teendő ki. Az erre vonatkozó helygymiszteri rendelet szerint a közszemlére való kitétel ideje október 10-től november 10-ig terjed. Közszemlére teendő a kerületi székhelyen az egész kerületre vonatkozó névjegyzék, a nagyközségekben és községekben pedig a megfelelő nagyközségre vagy községre vonatkozó névjegyzék és a kihagyottak listája. A névjegyzék megtekinthető minden köznap d. e. 8 órától 12-ig. Le is másolható az előjáróság egy tagjának vagy megbízottjának jelenlétében minden köznap d. u. 2-től 6-ig.

A közszemlére való kitétel célja a jogorvoslásra lehetőséget nyújtani. Saját személyére vonatkozólag mindenki élhet felszólalással a névjegyzék ellen. Bélyegtelen beadványban, amelyet a központi választmányhoz címezve, városban a polgármesternek, községben a jegyzőnek nyújt át s róla elismervényt kér, felsorolja a felszólalás indokait. Ha teheti, bemellekeli a felszólalást támogató okmányokat. Ha ez nincs módjában, utal arra, hogy az okmányok és bizonyítékok hol szerezhetők be. Ha adóra vonatkozó adatokat kíván a felszólalásban felhasználni, kivásárgára köteles az előjáróság ezeket az adatokat haladéktalanul kiszolgáltatni. A törvény szerint *érdekében* is felszólalhatunk. Különösen a jelen időben fontos ez a rendelkezés és *okvetlenül fel kell használnunk* az így kinálkozó módot arra, hogy biztosítsuk a távollevők s általában azok választói jogát, akik maguk arról nem gondoskodnak vagy nem gondoskodhatnak.

A törvénynek erre vonatkozó intézkedését az 59. szakasz második kikezdése foglalja magában a következőképpen:

„Ezenkívül annak, aki az ideiglenes névjegyzékbe fel van véve, jogában áll abban a

választói kerületben, amelynek választójaként felvett, a névjegyzékbe történt minden felvétel vagy kihagyás miatt felszólalni”.

Felszólalhatunk tehát bárki érdekében vagy bárki ellen, akár jogtalanságot tapasztalunk valakivel szemben, akár pedig jótalant kedvezést.

Há több választóra nézve adunk be felszólalást, mindegyiket külön-külön beadványban kell elintézni. A beadványok bélyegtelenek.

A felszólalás olyan változásokra is alapítható, amelyek az összeírás óta állottak elő. Lehet a felszólalásban új bizonyítékokat is felhozni.

A törvénynek erre az intézkedésére támaszkodva meg lehet akadályozni egy kis munkamegosztással azt, hogy a községből csak egyetlenegy ember is jogtalanul kihagyassék a választói névjegyzékből. Főlöskéges hangoztatni, mert hiszen teljesen kézenfekvő, hogy mit jelent a jövő szempontjából a választói névjegyzéknek ilyen vagy amolyan összeállítás. Akik pedig távol vannak ezidőszerint hazájuktól, jogosan illethetnek bennünket azzal a szemrehányással, hogy legszebb állampolgári joguk megvédésében nem voltak segítségükre akkor, mikor ők a harctéren nemcsak jogainkat, de existenciánkat is védtek.

Ezt a kevés szolgálatot elvárhatják tőlünk annál is inkább, mert hiszen magunknak is haszná van abból, ha a közügyek intézésébe beleszólást biztosítunk a velünk azonos érdekűeknek és egyforma meggyőződésűeknek.

A felszólalásokat a törvény értelmében szintén közszemlére kell kitenni, hogy azokra az érdekeltek vagy bárki más megtehesse észrevételét. Az észrevétel ugyanugy adandó be, mint a felszólalás.

A közszemlére való kitétel engedélyezett időnek letelével a névjegyzék, a felszólalások és észrevételek vizsakerülnek a Központi Választmányhoz, amely záros határidőn belül meghozza határozatát minden felszólalásra és észrevételre külön-külön. A határozatról a felszólalót akar saját szemlélésében, akár más érdekében szíjál fel, írásban értesíti a Központi Választmány. Ugyiszint írásban értesíti azt, akit a felszólalások alapján az ideiglenes névjegyzékből törölt.

Ha a központi választmány kedvezőtlenül intézte el a felszólalást, akkor ez ellen az elutasító határozat kézbesítésével számított 15 nap alatt panasznak van helye a közigazgatósági bírósághoz. A panaszban új okirati bizonyítékokat is lehet felhozni.

Hírek a katonakórházból.

Legutóbbi alkalommal, amikor a katonakórházban szerzett értesüléseinket e helyek közzé adtuk, kilátásba helyeztük, hogy a közeli napokban újabb sebesültszállítmány érkezik. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy diadalmasan előrenyomuló hadsergünk veszteségei kis méretűek lehetnek, mivel a környékbeli s az országnak ugyszólván valamennyi kórháza üresen áll. Ugyanebből, bizonyára megelégedésre, konstátálható az is, hogy azok a sebesültek, akik e kórházakba az első alkalmakkor kerültek, gyógyulttan hagyhatták el azt aránylag rövid idő múlva.

Már a mult híradásban közölhetők általános megnyugtatóra, hogy a katonakórház parancsnoksága minden preventív intézkedést megtesz az esetleg behurcolandó fertőző betegségek meggátolására. Ujabbán a kórház egész személyzetét beoltották kolera elleni szérummal. Itt jegyezzük meg, hogy az illetékes parancsnokságok gondoskodása folytán a helyőrség összes tisztjeit és legénységét szintén beoltották.

Amikor a kórházparancsnokságtól vett adatok alapján a parancsnokság hálas köszönetének fölmácsolása mellett nyugtathatjuk az alábbiakban az újabb érkezett adományokat, köszönettel kell mindenki fel tudatnunk, hogy a gazdag adományok következtében *oly nagy számú párna áll már a kórház összes alosztályának rendelkezésére, hogy a további párnaadományokat feleslegessé teszi. Felhívjuk a szives adakozók figyelmét arra, hogy párna helyett fehérnemű cikkeket és felsőruhát kegyeskedjenek a sebesültek részére ajándékozni.*

Megemintést érdemel a veszprémi zsidó hitközség pénzádománya. Azzal a kipróbált akciókészséggel, amellyel a segítségére szorultak helyzet javításán mindenkor kész volt közreműködni, a mai megnehezült időkben is megragadott minden alkalmat, hogy könnyeket felszárítson és sebeket behegesszen. A katonakórházhoz már eddig is eljuttatott különböző tárgyi adományain kívül, legújab-

ban 3000 koronányi pénzádományt ajánlott fel a hitközség elnöke a sebesültek közvetlen segélyezésére számára.

Dr. Csomasz Béláné gyűjtése után 18 drb párnát és 18 ágyhuzatot, Horváth Lajosné (Vilonya) gyűjtés után 48 párnát és 18 drb fehérneműt küldött, amelyhez a következők járultak: Takács Jánosné, Pap Józsefné, Horváth Gyuláné, Pákozdi Józsefné, Simon Józsefné, Puskás Pálné, Tóth Imréné Horváth Dánielné, id. Horváth Józsefné, György Károlyné, Miklós Gy.-né, Mészáros Ferencné, Simon Istvánné, Bollok Ferencné, Herczeg Gyuláné, Eszes Józsefné, Onódy Jánosné, Kálmán Jánosné, Klubetz Vincéné, Simon Ferencné, Takáts Sándorné, Bozsóky Sándorné, Kandikóné, Sz. Takáts Józsefné, Puskás Istvánné, Kertai Gáborné, Takáts Lajosné, ifj. Puskás Józsefné, Tatik Sándorné, Takáts Imréné, Józsa Lajosné, Pap Sándorné, öz. Hajda Gyuláné, Hajda Péterné, Hajda Dezsóné, Zergi Dánielné, Baranyai Lőrincné, Olasz Ferencné, ifj. Horváth Józsefné, Almási Pálné, Ircsik Károlyné, Fülöp Ferencné, Kovács Józsefné, Simon Györgyné, Krausz Irénke, Kövesi Bálintné, Rédlí Izidorné, öz. Szücs Béláné és Pap Istvánné.

Mezőkomárom közönsége 21 vánkost, 15 huzatot, 8 lepedőt, 25 törülközőt, 27 zsebkendőt, 14 aisonadrágot, 25 inget, 2 pár harisnyát és 15 drb szappant ajándékozott.

Kováts Gábor Nemesvámosról egy nyulat és 10 koronát adományozott.

Azzal a tévesen elterjedt hírral szemben, mintha Balatonfüreden, az Erzsébet szanatóriumban dr. Ajtós főorvos, osztályvezető vezetése alatt álló kórház Vörös Kereszt kórház volna, megjegyezzük, hogy az a veszprémi katonakórház egyik alosztálya. Miután ugyanis Veszprém városában a sebesült vitéz katonák egészségének gyors helyreállítására alkalmas helyiségek megszerzése nehézségbe ütközött, a parancsnokság a kórház egyik alosztályát Balatonfüredre helyezte át. Természetes, hogy ez sok technikai nehézséget okoz. Ezen nehézségek legyőzésében azonban messzemenően segítséget nyújt a szanatórium igazgatósága és a Vörös Keresztnek balatonfüredi fiókja. Mindkettő általános elismerésre tarthat számat.

Koritsánszky Ottó.

Adakozások.

A hadbavonult katonák részére Koller Sándorné kezéhez a következő adományok érkeztek: Spörer Tivadarné 5 drb meleg hasvédő, Tisztartó Mária 6 drb meleg hasvédő; Szalay Ferencné a következőket adta: 4 tarka-ing, 1 meleg alsóing, 1 meleg alsónadrág, 2 fejtányka 4 huzattal, 2 kiskapcs, 4 huzattal, 1 alsópárna, 6 törülköző, 6 serviette, 2 jó és 1 avult lepedő, 11 avult gyoicsdarab, 6 pár evőeszköz; Boda Antalné a következőket küldte be: 6 flanel hasvédő, 6 kötött hősapka, 6 pár érmelegítő, 6 pár flanel lábravaló.

Az *irtalmas nővérek* levő sebesült katonák részére: Jency Irma 70 drb tojás, Sady Jánosné 2 korona, N. N. 4 korona, Boor Lajosné 3 tői alsónadrág, 6 haskötő, 6 pár kapca, 1 kiskapcs, 2 huzattal; dr. Simon György 10 üveg bpr; dr. Spitzer Mór 4 kalap; Pélier Pál 3 bot; dr. Csolnoky Ferencné 12 pár harisnya; Szigethy Mártonné 2 kendő, kötszerek, 1 szálvéta, 1 nagyvankos 2 huzattal; Fehérl Istvánné 8 ing, 6 alsónadrág; Sántha Mihályné kötszerek; Bóta Teréz 1 korszó; dr. Török Gyuláné 8 zsebkendő, 4 pár harisnya, 1 alsónadrág, 1 pár papucs, kötszerek, 1 üveg spiritusz, 1 doboz borvaselin; Kiss Sándorné 1 üveg spiritusz, 1 doboz borvaselin; Horváth Sándorné 1 korszó; Szabó Lacika 1 pár érmelegítő; Kálmán Irén 1 korszó; Csonka Istvánné 10 zsebkendő, szálvéta, 1 vánkoshuzat.

Az irtalmas nővérekhez ugyan e célra beküldött Rosos Irén 3 1/2 kgr. pamutot, öz. Tóth Ignácné 3 kötött hősapkát. Az adományokért hálas köszönetet mond ugy az alispánné, valamint az irtalmas nővérek főnöknője.

A bajonett diadala. Ki gondolná, hogy a modern háboruban ennek a csillogó, éles, hegyes jöszágnak annak jelentősége van. Azt képzelné az ember, hogy a modern technikai háborus eszközök majdnem feleslegessé teszik. Az élet itt is rácafol a teoriára. Katonáink oly egyszerű bajonett bravurokat vittek véghez, hogy meglepték a világot. Akárhányszor evvel szórták ki az ellenséget sáncából, ahonnan a golyó sohse mozdította volna

ki őket. Hős katonáink nem elégsznek meg az ágyuk és fegyverek fizikai és morális hatásával, a küzdelemre sokszor a bajonett teszi fel a koronát. A háború már eddig is arra a meggyőződésre jutatta az illetékeseket, hogy ha a makacs ellenséget a tűz nem mozgatta, meg a bajonett biztosan utat nyit. A bajonett oly védelmi vagy támadó eszköz, melyre éjjeli támadásnál, ködben, bozótos helyeken ép oly szükség van, mint rohamokban. Azt is tapasztalták, hogy a bajonett kezelésében kiképzett katonáknak ez eszköz sokszor nem remélt önbizalmat ad. Lélektani szempontból a harci bátorítás egyik emelője. Kétségkívül több lelki erő szükséges ahhoz, hogy valaki az ellenséggel szemtől-szembe állva küzdjön, mint ha puskaharcot folytat. Utóbb végre — biztosíthatja magát a küzdő — nem minden golyó talál, talán nem épen én leszek, akibe furódik. A bajonett harcra ember-ember ellen megy, ott vagy én maradok élve, vagy az ellenség. Az előszeretet, mellyel magyar katonáink ezt a harcmódot választották, élénk világot vet harci lelkesülésükre és halálmegvetésükre.

Égésügyi bizottság ülése. Az egészségügyi bizottság múlt pénteken ülést tartott. Bár — hála Istennek — Veszprémben s környékünkön nem jelent meg még a kolera veszedelme, ez a gondos bizottság jó előre megtesz mindent, amit csak a törvény éppen a kolerabetegség megelőzését illetően hatáskörébe utal. Ambar tehát veszedelem még nincs, a közegészségügyi bizottság máris átalakult járvány-bizottsággá s rendelkező jogával, elővigyázattal állt városunk közegészségi érdekei mellett. A városi orvos előterjesztette azokat az intézkedéseket, amelyeket a rendőrkapitánnyal egyetemben a járvány megelőzésére fogantatott. A polgármester ezenkívül még bejelentette, hogy a járványbarakk is elkészült. A bizottság elhatározta, hogy koleraoltóanyagot felír a miniszterhez és ezzel a városi alkalmazottakat, mind akik leggyakrabban érintkeznek a betegekkel, beoltatja. Anyai anyagot kér a bizottság, hogy közhírre tévés után bárki is beoltathatja magát a járvány ellen. A csapatkórház önkéntes apolonőket már beoltották s ugy értesülünk, hogy legközelebb a városi kórházban is beoltják az apolonőket. Az anyag hatékonyasága három-négy hónapra teszi az egyént ellenállóvá s járvány esetén ily időközben az oltást ismételni szoktak. Helyes intézkedése a bizottságnak, hogy a péküzletek tisztaságát szigorúan ellenőrzi. A sütemények fogdosását eltiltja s ugy a pékeket, mint az utcai cukrászokat utasítja, hogy aruiukat mindig letakarva védve tartassák. A járványbizottság minden hétfőn délután — összehívás nélkül — 4 órakor ülést tart. Meghoozhatja a bizottság azokat a fali hirdetőmenyeket, amelyek a kolerajárvány megelőzésére, a vész alatt a járvány elkerülésére okos tanácsokat tartalmaznak. Minden egyes udvarban kifüggesztenek ily tanácsadó utasítást, hogy állandóan szem előtt lévén, mindenkit védekezésre buzdítson. Eltiltotta a bizottság a rongybehozatalt is, a meglévő rongytelepeket pedig fertőtlenítteti. — A jeruzsálemhegyi szeméthyelvet pedig a gyeptesleri lakás mellől elhelyezte távolabbra, az u. n. nyulikertek felé s szigorúan meghagyja, hogy a szemetet ebből a környékből idehoradják. Szigorúan bünhődik, aki nem így cselekszik, mert ezzel nemcsak rendőri kihágást követ el, hanem ember-társai jó egészségét is veszélyezteti.

Katonai kitüntetések.

Nagy örömet hozott nekünk a hivatalos lap pénteki száma. Abból a dicsőséges korszorból, melyet háiezredünk hősi küzdelmeivel a harcban szerzett s amelynek híre maga az ezred derék ezredese meleghangú levélben közölte polgármesterünkkel, királyunk Ó Felsege jutalmazó kézzel kiemelt egy-egy baberágot s odatűzte érdemjelül az ezred több tisztjének szíve fölé. A kitüntetett hősök között a királyi elismerés első helyen említi *Schamschula Rezső* vezér-őrnagyot, a 82. honvéd gyalogdandár parancsnokát s őt az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartásáért a

Lipóttrend hadiékítményes lovagkeresztjével tüntette ki.

Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül pedig *Weeber Ede* ezredesnek, a 31. honvédgyalogezred parancsnokának, *Capp Gusztáv* alezredesnek, a 7. honvéd tábori ágyúezred parancsnokának a hadiiszményes 3. osztályú vas-koronarendet, budahegyi *Pauer Miksa*, veszprémi 31. honvédgyalogezredbeli őrnagynak, *Hrehuss Béla*, *Pesty Károly*, az ellenség előtt elesett *dereczkei Fodor László*, *Köcsy Elemér*, *Schranz István* veszprémi 31. honvéd- és *Rumpelles Mihály* 7. honvéd tábori ágyúezredbeli századosoknak, *Komornik Aladár* és *Komornik Lóránt* veszprémi honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak a hadiékítményes katonai érdemkeresztet, sárói *Szabó Lajos* veszprémi 31. honvédgyalogezredbeli alezredesnek a katonai érdemkeresztet a hadiiszményt adományozta.

Ugyan ezzel az alkalommal Ó Felsege elrendelte, hogy *Parragh Gyula* veszprémi 31. honvédgyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb dicséző elismerés tudtára adassék és a bronz katonai érdemem a katonai érdemkereszt szalagján kiutaltassék.

H I R E K.

Ö Eminenciája újabb adománya. Megírtuk a multkor, hogy Bibornok-püspök Ur Ö Eminenciája sümegei rezidenciáját a Vörös Kereszt ott levő fiókjának átengedte, hogy benne sebesülteket gondozhasson. A Vörös Kereszt 25 beteget helyeztet a püspöki palotában. Ö Eminenciája most *egyezer* koronát küldött Sümege-re a nála ápolat sebesültek gondozási költségeinek fedezésére.

Uj főügyész és főügyész-helyettes. Ö felsege a király dr. *Kramolin Viktor* győri főügyész helyettesét a győri főügyészséghez főügyésszé, dr. *Konyovits György* ujvidéki ügyészt pedig ugyancsak a győri főügyészséghez főügyész-helyettesé nevezte ki.

Adomány. A veszprémi káptalan egyik tagja, aki nevét nem kívánja a nyilvánosságra hozni, ismételten *egyezer* koronát adományozott a Vörös Kereszt Egyesület veszprémi fiókjának.

A Vörös Kereszt javára. A Vörös Kereszt Egyesület veszprémi fiókja újabbán közzétettel nyugtázza dr. *Óvári Ferenc* 50 K, *Lakath János* 100 K s *Köves Edéné* 20 K adományát.

Röntgengép a városi kórház javára. A székeskaptalan, miként azt megírtuk, 800 koronát adott egy a városi kórház javára beszerzendő röntgengép beszerzésére. Most a káptalan egy tagja magánpénztárából 200 kor.-át adományozott ugyanerre a célra.

Halálozás. *Bohuniczky* Ödön nyugalmazott kuriai bíró, a Lipót-rend lovagja, kedden délután három órakor szívizélhűdés következtében Budapesten hirtelen elhunyt. A megboldogult a magyar igazságszolgáltatás egyik kitünősége volt, akinek érdemeit királyi elismerés is jutalmazta. *Bohuniczky* több évig Veszprémben volt járásbíró, majd Kalotásán törvényszéki elnök, 1907-től kuriai bíró, a büntető tanácsban. 1913-ban nyugalomba vonult, amikor a Lipót-rendet kapta.

Mult szerdán temették el a kerepesi-temetőben. A temetésen, melyet Hock János piébános végzett, gyászoló rokonságon kívül nagyszámú közönség, sok notabilitás vett részt. A felső bíróságok számos tagja jelent meg *Günther Antal* kuriai elnökkel az élükön. Ott voltak továbbá *Mailáth György*, *Benéde Sándor*, a közigazgatási bíróság másodelnöke, *Szász Károly*, a képviselőház alelnöke, *Pongrácz Jenő* koronaügyész, *Suppli Károly* koronaügyész-helyettes, *Giesswein Sándor* preláus, *Lukacsics József*, *Zubriczky Aladár*, *Wolkenberg Alajos* egyetemi tanár, *Hanauer apát*, *Piszer Imre* házifőnök, *Erdősi Károly* vezérigazgató, *Battenberg Lajos*, *Barczen Gyula* főtanácsosok, *Szűcs*

Zoltán, *Kiss Gyula* miniszteri tanácsosok, *Turi Béla* szerkesztő, dr. *Sziblay János* a Pázmány Egyesület alelnöke, *Kohl Ferenc* igazgató és sok más tisztelője az elhunytak. Az elhunytban dr. *Csolnoky Ferencné* fivérért gyászolja.

Most az élőknek . . . Ily című közleményünk tartalmával szépen összevág *Benacsek Béla* uttoró cselekedete. Szép levél kísérletében husz koronát küldött hozzánk a Veszprémből harctérre vonult katonák családtagjai részére. Halottjainak sírjára szant koszorú és kivilágítás helyett hazafias jótékonyasággal közeledik az élőkhoz. A jó cselekedet áldozatát gyujtja meg elhunyt szereteteinek lelki engeszteléséül. Nagyon igazat ír ezekben a sorokban: „Szeretett halottaim kegyeletes emléket a jelen válságos időben leghelyesebben úgy elevenítem meg felkeltben, ha a hálás szeretetnek máskor koszorúkkal s kivilágítással lerőt adóját ez idén harcoló véreink itthon nélkülöző családtagjainak pénzzösszegben küldöm meg. Erős a meggyőződésem, hogy a megholtak emlékének ily módon való általános megütszélése a porladó hamvoknak békés nyugalmat ad, reánk élökre pedig biztató sugarát ragyogtatja a már is derengő szebb jövőnek”. A küldött összeget rendeltetési helyére, a városi pénztárhoz juttattuk.

Kerületi papság adománya. A nagykanizsai esperesi kerület ft. papsága okt. 15-én kerületi gyűlést tartott Nagykanizsán. Ez alkalommal a hadiszegelezés céljára 500 koronát adtak össze s illetékes helyre juttatták.

Veszprémi fiuk orosz fogságban. Másfél hónap óta semmi hírt sem kapott *Beivel Ferenc István* fiáról, aki mint a második tiroli császári vadászrezd önkéntese ment a háboruba s vett részt több ütközetben az északi csatatéren. Az aggodó szülők hiába fordultak katonai körökhöz, hiába a magyar és osztrák Vörös Kereszthez, mindehonné azt a választ kapták: a kérdezett felől semmi hír sincs. Privát összeköttetések révén a genfi tudakozódó ifrófához is kérdést intéztek, de onnét nem érkezett még válasz. Közben visszaérkezett egy, a fiunak a táborba címzett pénzeslevél, melyet még augusztus 25-én adtak fel. A levélen „címzett eltűnt” jelzés volt. A végső kétségbeesést megelőzően, a pénzeslevél visszaérkezése után egy napra, e hó 21-én végre levelezőlapot hozott a posta Oroszországból, Orenburgból keltezetten. A kártyát az eltűntnek jelzett önkéntes írta szüleinek, édes anyja nevenapja alkalmából, a német nyelvű lapon annyit ír, hogy nem mulaszthatja el a megszokáshoz hiven s a szíve sugallatát követően, hogy ne üdvözölje édes anyját névnapjakor. Egyben tudatja, hogy ezáltal igen messziről keil ezt tennie, mivel színezészesen ugyan, de orosz fogságba esett és *Taskend*-be deportálják. (*Taskend* Turkesztán fővárosa, 192,000 lakossal, 1865-ben került Oroszország birtokába ázsiai részen.) „Él bennem a remény, hogy az édes szülői házat — fejezi be lapját — teljes épségben viszont fogom láthatni.” A levelezőlapot e hó 2-án (orosz naptár szerint szeptember 19-én) adta postára „via Románia” jelzéssel. A kártya a magyar postaigazgatóság budapesti felülvizsgálása után akadálytalanul kikézesitetett. A fogságba került ifju hozzátartozói most megkísérik a semleges államokban való magánösszeköttetés révén választ írni neki.

Ugyancsak Románián át jutott atyja kezéhez e hó 21-én *Baumgarten* Zsigmond 12-es tart. honvédhadnagynak október 3-án *Kiew*-ben kelt kártyája, amelyen minden közelebbi megjelölés nélkül tudatja, hogy orosz fogságba került és deportálás előtt áll. Azt is írja, hogy nem sebesült meg s egészséges.

Elnémult a barátok harangja. Nem mindegyik, csak a kisebbik. De ne ijedjen meg senki, nem szerencsétlenség történt, a harang ép, amiért elnémult az az ok, hogy ezental három-negyed hatkor nem huzzak meg. Hat órakor u. is a kispapok miseje van a barátok templomában. A barátok szokásos reggeli első miséjükent *hét órakor* tartják. Azt mondták, sokan figyelik ezt a harangszót, hogy senkit tévedésbe ne ejtgen, tudtára adjuk mindazoknak, akiket illet, hogy a reggeli harangszót ezental 3/4. hétkor várják.

Névváltoztatás. A király, mint a hivatalos lap csütörtöki száma közli, a személye körüli miniszter előterjesztésére megengedte, hogy *Iklódi Szabó* János országgyűlési képviselő és *Iklódi Szabó* Andor miniszteri titkári címmel és jelleggel főruházott penzügyi titkár, valamint törvényes utóadi családnevüket, régi magyar nemességük és *Iklódi* előnevük épségben tartása mellett *Iklódi-Szabó*-ra változtassák.

— **A síófoki új orgona.** Október 18-ika örömműnnp volt a síófoki katolikus hívőknek, mert ekkor történt az új orgona megadása. A művészi orgona Rosos apátkanonok ur ajándéka s méltó díszre a szép síófoki templomnak. E remek hangszert kilencezerháromezredkoronába került s az összes költséget a templom nemeselekkül jötevője fedezte. Az orgona az Angster-cég munkája. Tizenöt változata és két játszósztala van. Megadását Zárjeczky Viktor kerületi esperes végezte, aki ez alkalomból megható beszédet intézett a zsúfoiáig megtelt templomban a hívekhez. Ezután ünnepélyes Te Deum következett és ezzel az orgona at lett adva reddeltetésnek. S a méltóságtelesen elhangzó akkordok közt az ünneplő hívek hálával és szeretettel gondoltak Rosos kanonok urra, ki két évtizeden át volt jószágos lelképászoruk s ki nek kedves emléke meg mindig él közöttük s aki mint a Magasságbeli nemesszívű, nagy papja anyagilag is ily szép és nagy áldozatot hozott, megmutatva ezáltal is, hogy szereti az Ur háza ékességét és dicsősége lakhelyét.

— **Adományok.** A hadbavonultak családtagjainak javára Perényi Antal 30, Lüber Miklós 10 koronát fizetett be a városi pénztárba. Itt említjük meg, hogy az orsz. bizottság segélyalapja részére Keim Adolf városi képviselő 25 koronát gyűjtött.

— **Betegápolók.** A veszprémi járás részére e hó 27-én a vármegyeház helyiségében kiképezik a közsegek ama küldötteit, akik a kolera elleni védekezésnél mint fertőtlenítők, vagy mint ápolók működnek. Ugyanezek a közönség részére is segítségül lesznek.

— **A szikvizgyár adománya.** A kórházi sebesülteknek küldött adományokról szóló egyik híradásunk a szikvizgyár tíz üveg szikviz ajándékát is feltüntette. A hír ezt egyszeri adományként említette fel. Most ezt akképen helyesbítjük, hogy a szikvizgyár a városi kórháznak is, a tartalék-kórháznak is naponkint 10—10 üveg szódavizet küld a sebesült katonák fogyasztására.

— **Védekezés a kolera ellen.** Dr. Török Gyula rendőrkapitány a kolera ellen védekezés céljából a várost 15 kerületre osztotta, minden kerület élére egy rendőrt állított. A 15 kerület 5 körzetre oszlik, melynek élén egy rendőrtisztviselő áll, aki a rendőrök működését ellenőrzi. A rendőrök kötelessége, hogy a köztisztaság ellenőrzéséért, a házak lakóit s a háztulajdonosokat a köztisztaság betartására figyelmeztessék, a fertőtlenítések megtörténtét felülvizsgálják. Ugy a rendőrök, valamint a rendőrtisztviselők tevékenységét a rendőrkapitány a városi orvossal együttesen revidálja. Kérjük a magunk részéről is városi olvasóinkat, hogy tekintettel a jelen viszonyok között a tisztaság különösen fontos voltára, a rendőrségi előírásokat tartsa be, mert különben önmagának szerez kellemetlenséget, a rendőrségnek u. is szigorú kötelessége, hogy az egészségügyi törvénynek és a megfelelő szabályrendeleteknek érvényt szerezzen.

— **Ujonckok bevonulása.** Október 26-án 1786 ujonc vonul be Veszprémbe kiképzés végett. Azok közül valók, akiket október hóban besoroztak. Elhelyezésük nagy gondot okoz a városi hatóságoknak, mert még el nem foglalt iskolahelyiségeket lehetőleg mentesíteni óhaját. S ebben a számdékában az a kettős s mindenki szerint csak helyes elv vezérli hatóságunkat, hogy a nagyon fontos katonai érdekeket is kielégíthesse s a szülők és a tanulóserg javára a tanítás állandóságát is lehetőleg biztosítsa. Bárcsak sikerülne ez a szándék abban a vonatkozásban is, hogy a több száz elemi fiúiskolás részére is visszanyerhető lenne néhány tanterem. Az ujonckok elhelyezésére az iparostanonciskola, a színház, a Weisz-fele ház s egy nagyobb raktárhelyiség van kiszemelve. Az elvonulásra készen levő katonák egy részét helynyeres végett rövid időre házaknál helyezik el.

— **Jelentkezés népfelkelésre.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy azok az 1878—1890. évfolyambeli veszprémi népfelkelők, akik katonai kiképzésben nem részesültek, okt. 29-én déli 12 óráig a városházán jelentkezzenek. A más közsegbeliek ugyanezen a napon a közsegházán tartoznak jelentkezni.

— **A berhidai jegyző.** Horváth Dezső berhidai jegyző f. hó 20-án lemondott állásáról. Erre és az ujoncon szervezett nagyvásonyi és tótvásonyi másodjegyzői állásokra a főszolgabíró a pályázati hirdetményt kibocsátotta. Horváth Dezső lemondásának oka az, hogy Szabadszálláson megválasztották jegyzőnek.

— **Ősztöndíj.** A Bésán-féle ősztöndíjra a kultuszminiszter kihirdette a pályázatot. Első sorban tanítóképezdei növendékek pályázhatnak. Végzett tanítók csak másodsorban.

— **Államsegély.** A veszprémi katonacsaládok segítségére december 31-ig 102.800 koronát utaltak ki. A IV. csoport mult szombaton 2000 koronát kapott. Az V. csoport 5156 korona segélye most van kiutalás alatt. Az összes segélyezettnek száma 440 család. Egy hét óta újabb jelentkezés nem volt s így ez a szám véglegesnek mondható.

— **Iskolaszentesítés.** Ma szentesítik fel a kertai kath. új iskolát. A hívek áldozatkészességét államsegély is gyarapította. Emeletes, szép iskola ez az új épület s minden pedagógiai célszerűségnek megfelelő. Az iskola létesítésében nagy része van a község érdemes tanítójának, Werner Károly kántortanítónak is.

— **Új iskola.** Walla Géza földbirtokos Tündermajornban (Zircz mellett) r. kath. jellegű pusztai iskolát állított fel. Az iskola vezetésével Baor Margit volt akai tanítónőt bízták meg.

— **Hány pap szolgál a háboruban?** A háboru elején a tábori lelkeszi kar a behívott tartalékos papokkal együtt körülbelül 900 volt. Legutóbb a behívott papok száma meghaladta az 1100-at. Olyan egyházmegyékben, melyekben több nyelvű papság kell, már is érzik a honn maradtak a hiányt. A kórházakban teljesítendő szolgálatra nap-nap mellett történnek újabb behívások. Most sebesültek vonatát kísérő papokra van szükség. Ö Eminenciája legutóbb kelt körlevelében jelentkezésre hívta fel azokat az egyházmegyei papokat, akik vasutak mentén laknak s a szükséges nyelvbéli készséggel rendelkeznek. A napilapokból olvashattuk, hogy a tábori lelkeszi karból van néhány fogoly, sebesült. Haláleset is fordult már elő.

— **Hadi kórház Pápán.** Katonai bizottság Pápán megtekintette a sebesültek elhelyezésére alkalmas helyiségeket — a zárda kivételével. Tanácskozás után megállapították, hogy katonai célra első sorban az állami polgári leányiskola 100, a kath. főgimnázium 200, az állami tanítóképző s a ref. nőnevelő iskola 350—350 ágygal lenne alkalmas és felszerelhető. A kath. gimnázium osztályait a ref. kollégiumban lehetne tanítani, ellenben a kollégium tizenkét osztályát — ha ezeket lefoglalnák — nem lehetne a Bencéseknel elhelyezni. Az áll. tanítóképző növendékeit pedig az iparos- és kereskedőtanonciskolában taníthatják, internátusa részére pedig Kriszt Jenő plébános felajánlotta az alsóvárosi kath. elemi iskolát. A ref. leánynevelő intézetet is meg akarják védeni a lefoglalástól, mert internátusa van s 150 növendéket haza kellene küldeni.

— **Új tanító.** Meghalt a varjaskéri kántortanító. A megüresedett állásra összesen heten pályáztak, akik közül az iskolaszék egyhangulag ifj. Buzásy László jelesen végzett tanítót választotta meg.

— **Nem becsülik az államsegélyt.** Panasz hallunk, hogy sok katonacsalád nem érdemli meg az állami segítséget. Nem a kiskorúak ruházására, helyes táplálására, hanem pazarlásra fordítják azt. Szomogyvármegye főispánja szigorú rendeletet bocsátott ki az ily pazarlók ellen. Felhívja a hatóságot, hogy tagadja meg a segélyt mindazoktól, akik — bar államsegélyesek — semmiféle munkával sem foglalkoznak. Csak azok képeznek kivételt, akik önhibájukon kívül nem jutnak munkához.

— **Galambokiak a Vörös Keresztnek.** Juk József esp.-plébános egyszáz koronát, a közsegi előjáróság ötszáz koronát gyűjtött a Vörös Keresztnek. A sebesültek részére szállítandó ruhaneműket is szépen adományozott az érdemes község. Így a közsegi előjáróság 300 darab, Buzásy László főtanító ugyancsak 300 darabot meghaladó ruhaneműt szolgáltattak be Nagykanizsán illetékes helyre.

— **A pápai iparostanonciskola.** Pápán is háborus világ van, akárcsak nálunk. Az iparosok ott is úgy érzik ennek gazdasági hatását, mint nálunk. Veszprémben a hatóság nem engedte megnyitni az ipariskolát, bár akkor az iskola is, a tanterék régi száma is majdnem egészében rendelkezésre állt. Pápán négy tanító hadba vonult, aki az inasiskolában tanít, mégis megnyitották a tanonciskolát. Sőt talán éppen azért nyitották meg, hogy a város a négy katonatanító családjának teljes egészében kiutalja az ipariskolai díjakat, mert az itthon maradtak szívesen helyettesítik a fávölveket. Az iskoláigynek s a mai nagy drágaságban a tanítóságnak ilyen megbecsülése valóban elismerésre méltó.

— **Iparosok és kereskedők érdekében.** A vallás és közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy a kereskedők és iparos tanoncok közül mindazok mentesíthetők az iskolába járás kötelezettsége alól, akik oly üzemekben, vagy műhelyekben dolgoznak, ahol a személyzet katonai szállításokkal van igénybe véve, vagy ahol a tulajdonos, esetleg vezető vagy a segítők nagyobb része katonai szolgálatra bevonult. A felmentést ezen rendkívüli állapot alatt az illetékes iskolai igazgatói adják meg.

— **Menekültek elutazása.** E hét folyamán 4 menekült család kért a veszprémi rendőrségen igazolványt a hazautazásra. Egyik család Galambosra (Beregum.), egy másik meg Máramarosszigetre utazott.

— **Almássy volt rendőrkapitány póré.** A belügyminiszter a közelmúltban megtöltötte, hogy vasgyűrűket, jelvényeket, vagy más egyébb a hadbavonultak családtagjainak felségjelzésére megindult mozgalomnak jelvényeit üzletszerűen árussítsák. A városi defektív mindazáltal egy bpesti cég ügynökén észrevette, hogy tiltott árut bocsát a kereskedők rendelkezésére. A rendőrkapitány parancsára az eladott holmikat kénytelen volt visszaváltani s a várost elhagyni. A cég emiatt azon véleményben, hogy még Almássy a rendőrkapitány, az ő címére sertő tartalmu levelet írt, melyben feljelentéssel fenyegeti meg, állítólag helytelen eljárása miatt. Almássy nem hagyta volna a dolgot ennyiben, a cég azonban belátta tévedését s e hó 8-án bocsánatkérő levelet küldött neki. Almássy komáromi rendőrkapitány veszprémi kollégájának átíratott kapcsolatban megküldötte a levelet, mely elismeri, hogy dr. Török főkapitány teljesen korrektül járt el.

— **Rendőri hir.** A rendőrkapitány özv. Huszár Jánosné született Haveli Juliska tolnai születésű cselédnőt csavargás miatt 8 napi elzárásra ítélte. Ezenkívül a városból 5 évre kitiltotta és rendőri felügyelet mellett haza toloncoltatta.

— **A sebesültek hozzátartozói kedvezményes vasuti jegyet kapnak.** A kereskedelmi miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a sebesülteket meglátogató és kísérő hozzátartozóknak féláru jegyet ad a Máv. vonalain. A terv megvalósítását csak az késlelteti, hogy e tervet az osztrák vasuti minisztériummal együtt kell megoldani, mivel sebesülteink egy része osztrák területen van ápolás alatt.

— **Megrendszabályozott kereskedő.** A rendőrkapitány egy helybeli szatócsüzlet tulajdonosát 150 korona büntetésre ítélte, mert üzlet-helyiségében állatorvosi vizsgálat és lebegyégzés nélkül sertéshús és kolbászeműket árúsított. A lefoglalt 43 kiló húst elkobozása után elárverezték, a bejött összeg fele a szegény-alapot, másik fele a királyi kincstárt illeti. A terhelt a büntetésbe belenyugodott. A város közönsége hálás lesz dr. Török Gyula rendőrkapitánynak, amiért erős kézzel igyekszik meggátolni, hogy a vásáriok jó pénzüket esetleg rossz elemliszert kapjanak.

— **Közegészségügyi őrség.** Ilyen is van több városban. Az egyes utcák felügyelői a rendőrkapitány felhívására jelentkeznek. Legutóbb Kaposvárott alakult meg a közegészségügyi őrség. Az őrség élén a főgimnázium igazgatója s tanárok vezetnek. Egy-két utcája van mindegyiknek s ezeknek köztisztaságát ellenőrzik.

— **A német Belgium.** Hosszabb ideig külföldi tartózkodása által érdekes ismeretsegekre tett szert egyik városunkban katonai szolgálatot végző tiszt, ki rendkívül érdekes adatokat tartalmazó levelet kapott Hágából. Egy állami hivatalnok leánya közli ebben, hogy egész Hollandiát elárasztják a belga menekültek. Az előkelő hollandiai családok nő tagjai fehéreműt, ruhát és pénzt gyűjtenek ezeknek, minthogy menekülésük pánikszerű volt és semmit sem vittek magukkal. Brüsszelből a német hatóság paszpartujával Hollandiába átjáró belga hivatalnokok és kereskedők nem góznak elég dicsőreleg nyilatkozni a németek korrekt viselkedéséről és intézkedéséről. Egyébként a keleti harcokról alig tudnak tárgyalagos híreket, csak az angol és francia ferdtéseket.

— **A gazdasági élet Délzálában.** Amint tudósítónk jelenti, a szüretek Délzálában meglehetősen kevés eredménnyel végződtek. Ugy látszik a perenospóra itt is éreztette hatását. Az őszi vetegetések az eddigi kellemes idő mellett szépen előrehaladtak.

— **Színház — kórház!** Kaposvárott a színházból katonakórházat csináltak. Színelőadások tehát a télen nem lesznek.

— **Állatorvosi helyettesítések.** Somogyvármegye főispánja *Kukuljevics József* dr. falusze-mesi állatorvos helyettesítésére *Balázs József* lengyeltői m. kir. állatorvos, a tabi m. kir. állatorvos körzetéből *Nágozs, Zics és Nemetegresben Nyiri Ede* dr. igali m. kir. állatorvos, míg a többi községekben: *Karád, Köttse, Pusztaszemes, Bálványos, Kapoly, Zala, Tab, Torvaj, Nagybabony, Koppán-megyer, Nyim, Som, Nagyberény, Ságvár, Adánd, Jut, Kiliti, Városhidvég, Faluhidvég és Szabadhegyen* a helyettesítéssel *Varga Sándor* kaposvári járási m. kir. állatorvos bízta meg.

— **Hirdetmény.** Közhírre teszem, hogy Bulgária és Oroszország felől a keleti marhavész fenyeget, ami ha tényleg megtörténne, kiszámíthatatlan károkat okozna az egész országnak. Mint-hogy azonban a betegség kellő időben való felismerésével elejét lehet venni a továbbterjedésnek, ez okból felhívom a város közönséget, hogy az esetben, ha állatján bármilyen bajt is észrevesz, azt nálam azonnal jelentse, mert ellenkező esetben a törvény teljes szigorával fogok eljárni. Dr. *Török*, rendőrkapitány.

— **Üzletáthelyezés.** Tisztelettel értesitem becses rendelőimet, hogy **cipész-üzletemet** folyó évi november hó 1-től **Szabadi-utca 2. szám alá** helyezem át. Tisztelettel **Barták Ferenc.**

A háboru krónikája.

Október 18. Galiciában győzelmesen vonulunk előre.

Ugy a Sztari-Szambor-Medika vonalon és a Szannál kitört útközvet, mint a Dnyeszter irányában folytatott hadműveleteink kedvezően alakulnak. Viszkovtól északra az oroszokat újból megtámadtuk és visszavetettük.

Szinovuczkonál csapataink kierőszakolták a Stryj folyón való átkelést. Elfoglalták a helységtől északra fekvő magaslatokat és az ellenség üldözéséhez fogtak. Épp így birtokunkba jutnak makacs harcok után a Podbustól északra és Sztari-Szambortól délkeletre fekvő magaslatok.

A Strviaz folyótól északra támadásunk szintén előre halad.

Przemysltől északra már sikerült megvetni lábunkat a Szan keleti partján.

A mostani offenzívánk során ejtett foglyok számát eddig még természetesen megközelítően nem lehet megállapítani. Az eddigi jelentések szerint számuk már több, mint 15000-re emelkedett.

Orosz-Lengyelországban szövetségesünk tegnap az oroszoknak Ivangorod-Kozienicze felől intézett újabb támadását az ellenségnek igen súlyos veszteséget okozva, visszaverte.

Szerbiában elismerik, hogy balszárnyuk mozdulatait osztrák és magyar hadsereg óriási tevékenysége fenyegeti. A hadvezetőség már behívta ott a legidősebb korosztályokat is. Kalinoviknál egy montenegrói csapatot, mely Boszniába betört, vereséget szenvedett.

A németek Ostendében s Brüggeben bőséges hadianyagot zsákmányoltak. A németek Dünkirchen s Calais felé vonulnak. Az ellenség mindkét helyet megerősítette. A Hawke nevű angol páncélos cirkálót egy tengeralatt járó naszád torpedója elsüllyesztette.

Október 19. Galiciában újabb sikert értünk el. A Strviaz mindkét partján folyó csatában a táma-

dást 18-án folytattuk és helyenkint már megközelítettük az ellenség harcvonalát. Csapataink egyes pontokon — mint a várharcban — futóárkokkal küzdik magukat előre. Mult éjjel az oroszok több támadási kísérletét véresen visszautasítottuk.

A csata az egész vonalon ma is folyik. A harcba nehéz tüzérségünk is beleszólt. A Viszkovtól északra visszavetett ellenséget tovább üldözzük. A Kárpátokon át előrenyomult erőink más részei Lubieniczeg, az Orvóvtól északra fekvő magaslatokig és az Uroz körüli területre hatoltak előre.

Az oroszoknak a Przemysl ellen támadásban szenvedett veszteségeit sebesültekben és halottakban 40.000-ig becsüljük.

Nyugaton a tengerparton nagy csata folyik. Belgium egészen német birtok, német közigazgatással.

Október 20. Galiciából és Lengyelországból ismét jó híreket küldött a hadvezetőség.

A Kirovtól és Przemysltől keletre folyó csatában 18-án újlag nagy eredményeket hozott.

Különösen elkeseredett volt a harc Mizinicz-nél. A Magiera-magaslatot, amely eddig az ellenség kezében volt és előrenyomulásunkat jelentékenyen megnehezítette, a tüzérség hatalmas bevezető harcai után délután csapataink elfoglalták.

Miziniczétől északra támadásunkkal az ellenséget egészen a rohamtávolságig megközelítettük, Przemysltől keletre pedig Medika magasságáig jutottunk.

Déli csataszárnyunkon az oroszoknak különösen a Sztari-Szambortól délnyugatra fekvő magaslatok ellen intézett és éjjel is folytatott támadásait visszavertük.

A Stryj és Szvica völgyében csapataink harcolta, további előnyomulásban vannak.

A Szannál is több helyen folyt 18-án a harc. Az a támadás, amelyet a sötétség beálltával Jaroslávnál a folyó keleti partjára áthajózott erőink ellen intéztek, teljesen megghiúsult.

Orosz-Lengyelországban az egyesült német és osztrák és magyar lovasság egy nagy ellenséges lovas csapatot, amely Varsótól nyugatra az előretörést megkísérelte, Szohaczeven túl visszaverte.

Nyugaton a németek a franciák balszárnyát Ipernél kiverték állásából. Liletől nyugatra is veszteséget szenvedtek. Egy angol cirkáló négy német torpedónaszádot elsüllyesztett.

Október 21. Támadásunk Galiciában tört hódít. Az orosz szeretné visszavenni Magierát, de nem sikerül. Ellenben mi elfoglaltuk a Tiszkovce-től északra fekvő magaslatot. Magierától délre több helységet elfoglaltunk s eközben sok orosz foglyot és gépfegyvert zsákmányoltunk. Stryjt, Kőrösmezőt, Szeretbet csapataink elfoglalták. Magyar földön nincs orosz. A szerb csapatok mindig és mindenütt vereséget szenvednek. A szerbek állítólagos győzelmét Potiorek tábornagy meggyőzően lecáfolta.

A németek Liletől nyugatra a franciákat visszaverték. Egy tengeralatt járó angol naszádot a német tengeralatt járók elpusztítottak.

Október 22. Csapataink, rohammal bevették a Miziniczétől északra eső magaslatot. A Kárpátokban elfoglaltuk a Jablonicza-szorost. Bukovinában elértük a Nagyszeret folyót.

Az Északi-tenger partján elkeseredett harc folyik. A németek offenzívába kezdtek s két ezer angolt elfogtak. A franciák balszárnya visszaszorult. Ellenségeink összes vesztesége eddig — fogolyban, sebesülten, halottban — egymillió ember.

Október 23. Galiciában újabb sikereket értünk el. A legutóbbi harcokban 3400 oroszot, köztük 25 tisztet ejtettünk foglyul s 15 gépfegyvert zsákmányoltunk. Előcsapataink bevonultak *Csernoviczba*. Merán gróf, Bukovina tartományelnöke sürgőnzi, hogy az oroszok Csernoviczból kitakarodtak.

Az északkeleti harctéren a szövetséges csapatok a hátráló ellenséget Oszovtec irányában követik. Varsó előtt csönd van.

A nyugati harctéren a franciák az egész vonalon visszavonulnak. Joffre új megerősített állást foglalt el. Az angolok segítsége elmarad, mert német betöréstől félnek s ezt elegendő oknak találják arra, hogy szövetséges társukat sorsukra hagyják.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. Inter-urban

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterem. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szápadlás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

KÖZGAZDASÁG.

Kiméljük állatállományunkat.

Ezzel az intelmmel fordult minap a földmívelésügyi kormány az ország gazdaközönségéhez. És ennek a megszívlelésre méltó intelmeknek szegődünk szószólóivá mi is, midőn azt látjuk, hogy az utóbbi hetekben a gazdák az indokolatlan félelem, a pénzhány és egyéb helyenkint jelentkező okokból tömegesen dobják piacra kevés-husu és gyenge minőségű szarvasmarháikat és a sovány sertéseket. Tetehetetlen tanui vagyunk annak, hogy szemünk előtt valóságos pocskéoló öldökléssel irtják ki azt a szarvasmarha- és sertésanyagot, mely még hivatva volna arra, hogy felhizlalva, lényegesen felnövekedett testsúllyal kerüljön a vágóhidra.

Igaza van egy agrárius vezető-férfinak, midőn azt írja, hogy hus van bőven és hogy ebben a monarchia lakossága, vagy a hadsereg semmi körülmények között hiányt szenvedni nem fog. De vajjon mi lesz a következménye annak, ha az állatállomány észnélküli pocskékolását továbbra is folytatjuk? ...

Kétségtelen, hogy úgy szarvasmarha-, mint

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítéset, aranyozás és festéset. Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, kereszt-kutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtéskintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelét elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

Arjegyék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

sértésállományunk a mai kiméletlen irtás mellett jelentékenyen, szinte pótolhatatlanul meg fog csökkenni. Szerbiából a vágott jószág behozatala elmarad. Amerikai zsir és szalonna behozatalára nem számíthatunk. Figyelmen kívül kell hagyjunk a szertészir számottevő versenytársát, a növényzsirt is, mert sem maga a növényzsir, sem pedig annak nyersanyaga a mai bonyodalmak mellett be nem hordható. A kereskedelmi hízalók, melyeknek legnagyobb része bankpénzzel dolgozik, a hízalás üzeméhez szükséges pénzhez nem juthatnak. Végül a disznózsir ára, mely jelenleg sem áll arányban az alacsony sertés árakkal, tavasszal és a nyári hónapokban minden bizonnyal emelkedni fog, minek természetes következménye az lesz, hogy az elsődrendű hizott sertést már tavasszal nagyon fogják keresni.

Ezekre a körülményekre legyenek tekintettel gazdáink és mielőtt meggondolatlanul piacra dobnák a felhízalás után többszörte jobb áron értékesíthető állataikat, jusson eszükbe, hogy vannak a gazdatársadalomnak olyan szervezetei, melyek a mai súlyos pénzügyi viszonyok között is segítségére sietnek gazdatársaikkal.

E szervezetek közé tartozik a „Magyar Mezőgazdák Szövetsége” is, melynek igazgatósága elhatározta, hogy a mai súlyos pénzügyi viszonyok mellett — miként a múltban, úgy most is *készpénz előleget nyújt* a szövetséget hízalójába beküldött sertésekre, ami azt jelenti, hogy a „Magyar Mezőgazdák Szövetsége” közbányai sertéshízalója zavartalanul működik ma is. És miként a háboru előtt tette, úgy most is változatlan feltételek mellett fogad el sertéseket hízalásra és értékesítésre. Ugyanezt a feladatot tölti be a „Budapesti Állatvásárpénztár” a szárvasmarhaállomány értékesítése körül, midőn a hízalás előmozdítása céljából nagyobb mértékben folyósít előleget a hízalásra beállított és beállítandó állatokra, elvállalván egyúttal a hizott állatok értékesítését is. Azok a gazdák, akik elegendő takarmánnyal rendelkeznek és egyébként rendezett anyagi viszonyok között vannak, de a pénzügyi helyzetek jelenlegi tartózkodása folytán nincsenek abban a helyzetben, hogy beállítani való marhákat szerezzenek, a Társaságtól előleget, vagy kívánatra beállítani való sovány állatokat kaphatnak.

Idéjekorán szólalunk fel gazdáink érdekében. Tartsanak szünetet az állatállomány mai pocsékolásában. Figyeljék a körülöttük történő eseményeket és igyekezzenek azokat hasznukra fordítani, annál inkább, mert hiszen a háboru következtében a terhek tetemes részét nekik kell majd viselniük és erre valahonnan a fedezetet is elő kell teremteniük.

Anyakönyvi kivonat.

— 1914. október 8-tól október 21-ig. —

Születés.

Pigler István szobafestőiparos és Csernyi Anna fia Ferenc r. kath. — Csomay Károly v. rendőr és Istienes Anna leánya Margit r. kath. — Ónodai Mária házicseléd fia Ferenc r. kath. — Heizer József cipésziparos és Mádl Mária leánya Terézia Katalin r. kath. — Soós György m. kir. honvédmester és Váci Erzsébet fia György ref. — Lakó Károly ácssegéd és Simon Mária fia József r. kath. — Gacs Ferenc m. kir. postatiszt és Fehér Margit Ilona leánya Margit r. kath. — Kiricses János molnársegéd és Szlávik Julianna fia János r. kath. — Birnbauer Mihály kisbirtokos és Fürstner Terézia leánya Anna r. kath. — Hók Ferenc napszámos és Hók Teréz fia János r. kath. — Pintér József szabósegéd és Frasty Julianna fia József r. kath. — Stefanics István cipészsegéd és Sebestyén Klára leánya Ilona ref. — Bilustyák István m. kir. posta és távirtda altiszt és Hajnovits Mária leánya Julianna Erzsébet r. kath.

Halálozás.

Horváth József r. kath. 1 hónapos. — Egresi Mária r. kath. 5 éves. — Szabó István r. kath. 2

hónapos. — Horváth Imre János r. kath. 4 éves. — Paris Ferenc r. kath. 17 hónapos.

Házasság.

Plul Ferenc molnársegéd r. kath. és Lavnitska Lujza házvezetőnő ág. h. ev. — Horváth István borbélysegéd r. kath. és Nagy Julianna r. kath.

Fiókküzet: Balatonalmádiban.

Egyedüli fehérnemű bizományi lerakat:

Rádi István és Tsa

eégnel Veszprém, Fő-tér.

Férfi színes ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek

35—47 cm.-ig raktáron.

Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek

3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és színes ingek

2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi hálőingek

35—47 cm.-ig raktáron.

3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág

gombos. Árak: 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.

zsinóros. Árak: 1.50, 2.40, 3.— korona.

rövid, színes.

Árak: 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban,

valamint a legújabb nyakkendők-, gallér-, harisnya-, zsebkendők- és keztyűkben. Ernyők 1200 napi jótállással, sétabotokban legújabb különlegességek raktáron.

Plebános és tanító uraknak 8% arpengedmény.

Levélbeni rendelések legpontosabban eszközöltetnek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

Három ELLENSÉG

VARJU EGÉR

ÜSZÖK

kártevéséi ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön nyolc év óta bevált kitűnő védőszer

CORBIN

alkalmazásával. :: Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csírázását! Egyszerű alkalmazás! Olcsó! Nagyszerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhavetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja :: meg saját érdekében!

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld: **Dr. Keleti és Murányi** vegyészeti gyára Ujpest, valamint

a főelarusító:

OSWALD ISTVÁN
SIÓFOK.

Vasuti menetrend.

Vonat indul Veszprémből.

Alsóörs felé

Városi állomás	Honvédlaktanya
Délelőtt 9 ó 44 p	9 ó 48 p
Délután 4 „ 57 „	5 „ 01 „

Czellőmők felé

Városi állomás	Jutas
Délelőtt 10 ó 10 p	10 ó 50 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 36 „

Székesfehérvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 4 ó 05 p	4 ó 44 p
Reggel 7 ó 05 p	7 „ 27 „
Délután 4 „ 08 „	4 „ 38 „

Győr felé

Városi állomás	Jutas
Éjjel 3 ó 05 p	3 ó 23 p
Délelőtt 10 ó 10 p	11 „ — „

Dombóvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 7 ó 05 p	7 ó 37 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 45 „

Vonat érkezik Veszprémbe

Alsóörs felől

Honvédlaktanya	Városi állomás
Reggel 7 ó — p	7 ó 04 p
Délután 4 „ 03 „	4 „ 07 „

Czellőmők felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 20 p	7 ó 55 p
Délután 4 „ 25 „	4 „ 55 „

Székesfehérvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtt 10 ó 39 p	10 ó 55 p
Délután 3 „ 28 „	4 ó 55 p
Este 10 „ 32 „	10 „ 53 „

Győr felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 03 p	7 ó 55 p
Délután 3 „ 22 „	3 „ 55 „

Dombóvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtt 9 ó 01 p	9 ó 35 p
Este 9 „ 41 „	10 „ 53 „

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány-
és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz
és gyógyvizek állandóan raktáramon
vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borviz
eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1¹/₁₀ lit. 1 lit. 1/2 lit.

64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: Salvator lith sayanyü-
viznek, Mohai Ágnes,
Giesshübl, Csizi, Pe-
tánci, Calsbadi, Ma-
rienbadi, Preblau, —
Bikszádi, Borszéki,
Guber, Parádi, Halli
stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás ön-
költségen lesz felszámítva. Nagyobb vételnél
engedmény, ismételt rendeléseknek előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-, ásvány-
víz- és háztartási cikkekről a nagy
árjegyzék bárkinek megküldetik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivízet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és
egyedül valódi, de sokszor utánozt JÓHANN MARIA FARINA Gegenüber
dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozt kölni-
vizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti
készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég
magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépeső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdizsesebb kivite-
lelig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kiviteiben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközök.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkek, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemű nyomtatványokat jutányos árakon számítva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállíthatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanítók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbíróshoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61